

Leona Bojāra "runas"

Satriecošu informāciju par Saeimas deputātu patiesajiem "dzīves" apstākļiem Alūksnes rajona avīzei "Malienas Ziņas" sniedzis sociāldemokrāts, Saimnieciskās komisijas priekšsēdētāja vietnieks Leons Bojārs (attēlā).

Deputātiem neesot nekādu privilēģiju, vēl sliktāk! Pašiem jāmeklē sev dzīvesvieta, jāpērk aploksnes un caurspīdīgie vāciņi, bet, kad brauc komandējuma, jāizmaksā šoferim pusdienas! Beigās no 372 latu algas tikai kādi 200 vien pāri paliekot.

et Ministru kabineta locekļiem, ministriem algu atnes kabinetā, viens nezinā, cik viņi saņem. Tad vēl viņi ir padomnieki, akciju sabiedrību valdes locekļi, tā vēl kaut kas, un iekš viena miera saņem tūkstoš latu mēnesī. Nekur jās neizlasīsi, cik saņem sekretāres, dažādi padomnieki. Viņiem ir valsts automašīnas, par tām nav jāmaksā. Ja vēl saliek kopā mikroviļņu krāsnis, ledusskapjus, pirtis, kas tur ir... Bet mums Saeimā pat dušas nav. Dušai ir jābūt," tā Leons Bojārs.

L. Bojāru neapmierina arī Saeimas ēdnīca, kur deputāti ēdot vairs tikai "krējumu ar pankūkām", jo, raugi, kaulus tur novārot pavisam melnus: "Es teicu, ka vajag sarīkot konkursu, lai Latvijas zemnieki piegādā veselīgu produkciju Saeimas ēdnīcai. Vai tas ir slikti? Kas sacēlās par traci! (...) Pārāk korumpēta tur tā lieta. Ilgu laiku Ministru Padomes un Saeimas ēdnīcu apgādāja norvēģu firma, kura nopirka "Rīdzeni". Strādniekiem maksāja minimālo algu un pārējo aploksnē."

Ko par Bojāru informāciju saka citi

Aivis Freidenfelds, Ministru kabineta preses dienesta vadītājs: — Absolūtas muļķības! Ministriem nekad no neviena algu uz kabinetu nav nesis. Līdz šā gada 1. jūlijam viņi to saņēma Valsts kancelejas kasē, bet šobrīd viņiem tāpat kā visiem valsts iestāžu darbiniekiem alga tiek maksāta caur banku.

Kuru banku katrs ministrs izmanto, tas laimā jābūt viņiem pašiem. Valsts kancelejas darbinieki, piemēram, izmanto "Hansabanku". Tas, cik daudz saņem ministri, viņu sekretāres vai padomnieki, nav nekāds noslēpums. Ir taču civil-dienesta likums, kur viss noteikts, un par ministru algām jau ne vienreiz vien rakstījušas avīzes. (Ministru prezidentam alga šobrīd ir 650 latu, bet ministriem — 615 latu. Gan premjers, gan ministri papildus algai saņem arī 55 latus prezentācijas izdevumiem. — M. A.) Manuprāt, Bojāra kungs runājis ļoti vispārīgi, brīnums, ka viņš vēl mums nav pārmetis līdzašņu lietošanu vai vēl ko briesmīgāku.

Edgars Riekstiņš, Saeimas ekspluatācijas nodaļas vadītājs: — Paredzēts, ka dušu telpu varētu ierīkot jaunajā Saeimas ēkā, taču vispirms jānoskaidro, vai deputāti to vispār vēlas. Projektā ir paredzēts, ka šī duša varētu atrasties blakus treniņzālei.

Daina Stelcere, Saeimas ēdnīcas vadītāja: — Mēs iepirkam tikai Latvijas zemnieku ražotus, kvalitatīvus un pārbaudītus produktus. Piena produktus ēdnīcai piegādā "Tukuma piens", gaļas produktus — Tukuma un Saldus kombināti, kā arī Ādažu gaļas pārstrādes cehs, saknes pērkam no četrām reģistrētām zemnieku saimniecībām. Nezinu, par kādu konkursu Bojārs vēl te runā!

Uzņēmumam "Rīdzene serviss" nav nekad nav bijis nekāda sakara ar norvēģiem un deputāts Bojārs to acimredzot sajaucis ar citu uzņēmumu "Rīdzene". Es pilnīgi noraidu pārmetumus par algu maksāšanu aploksnēs. Pēc VID galvenā nodaļa veica revīziju un nevienam pārkaupumu mums neatrada. Starp citu, šis ir pēdējais gadš, kad "Rīdzene Serviss" apkalpo Saeimas ēdnīcu, nākamgad to darīs cita firma.

Jānis Podgauskis, Saeimas autobāzes vadītājs: — Saeimas deputātiem nav pienākums izmaksāt pusdienas šoferiem. Visi autobāzes darbinieki saņem komandējuma naudu, viņiem tiek atmaksātas viesnīcas un visi pārējie izdevumi. Ja Leonam Bojāram ir labas attiecības ar šoferi un viņš pats vēlas izmaksāt pusdienas, tā ir viņa darīšana, bet darīt to nevienam nespiež.

Pats Leons Bojārs savus izteikumus "Malienas Ziņām" at-

teicās komentēt. Bojāram vispār nepatika uzmanība, kas pievērsta viņa runām: to, kas publicēts "Malienas Ziņās", viņš esot stāstījis tikai tās pušes zemniekiem un citiem par šo jautājumu neesot ko interesēties.

Jau būsit ievērojuši, ka, arī debatējot no Saeimas tribīnes, viņš bieži vien bārstās ar vispārīgiem apgalvojumiem un nepārbaudītiem faktiem. Stāstot, piemēram, ka Latvijā ievēdīs nepārbaudītus medikamentus, lai veiktu eksperimentus ar Latvijas iedzīvotājiem!

L. Bojārs kāpj tribīnē un runā bieži bez kāda sakara ar apspriežamo lietu.

Jautāju Saeimas LSDSP frakcijas vadītājam Egilam Baldzēnam, kā viņš vērtē savas partijas biedra Bojāra sarunāto. Baldzēnam vairāk labpatika pievērsties tām vietām rakstā, kur Bojārs tomēr teicis "taisnību".

— Tā ir, ka vienā kabinetā jāstrādā daudziem deputātiem, un tā ir, ka Lietuvā viņiem nodrošināti labāki darba apstākļi. Un komandējuma naudu šoferiem jau nu maksā gan, bet tikai tad, ja viņi brauc ārpus Latvijas. Ja ir tālāks brauciens tepat mūsu zemē, es šoferītiem izmaksāju pusdienas, jo tad viņš labprātāk brauc ar mani kopā un mana alga tomēr ir lielāka. Taču ar to jau nevajag liellīties. Galu galā socdemu līderis tomēr pievērsās lietas būtībai: — Deputātiem ir pašam sava atbildība par to informāciju, ko viņš sniedz, un par to, cik korekta tā ir. Runājot konkrēti, es atšķirībā no Bojāra apšaubu, ka kāds ministrs būtu kaut kur valdes loceklis. Protams, ar pilnvarnieki dažādos uzņēmumos ir tikai daži ministri, bet Bojārs jau arī nesaka, ka šāds blakus darbs pilda visi ministri. Taču viņa sniegta informācija, protams, ir neprecīza.

Taču Baldzēna kungam nav īpašu iebildumu pret to, ka viņa frakcijas deputāts intervijās stāsta nepatiesību? Un vai nevajadzētu zināmas morāles normas ietvert Saeimas Kārtības rullī vai izstrādāt deputātu ētikas kodeksu?

— Domāju, ka šādi fakti, kad tiek sniegta nepatiesa informācija, ir bieži, — atbild Baldzēns.

— Tā rīkojas arī valdību veidojošo frakciju deputāti. Taču katram pašam ir jāatbild, ja viņš sniedz nepatiesu informāciju, un tad jau vēlētajiem var šādu rīcību novērtēt. Bet, kaut arī de-

putātam jāatbild par saviem vārdiem, viņam nebūt nav jāatklāj savi informācijas avoti. Runājot par iespējamu parlamentāriešu ētikas kodeksu, jāaska, ka deputātiem tas būtu vajadzīgs ne mazāk kā ministriem, parlamentārajiem sekretāriem un daudz citiem augstiem ierēdņiem. Tāpēc šāds jautājums būtu jārisina kompleksī. Sabiedriskā ētikas padome, zinātnieki varētu šādu kodeksu izstrādāt un tur jābūt morālām normām, kas nav administratīvas. Deputāti šādu kodeksu varētu tikai atbalstīt, bet mums pašiem to gatavot nevajadzētu, jo tāpat jau visi zina, kādas ir morāles normas.

Bijušais Saeimas Mandātu un iesniegumu komisijas priekšsēdētājs Ilmārs Bišers 6. Saeimas laikā bija izstrādājis parlamentāriešu ētikas kodeksu, taču pret tā pieņemšanu iebilda Saeimas Juridiskā komisija un Juridiskais birojs. Līdz ar to tika pieņemts tikai grozījums Saeimas Kārtības rullī, kas liedz deputātiem Saeimas plenārsēdē izteikties rupji, aizvainojuši vai ne par izskatāmo jautājumu. Tādos gadījumos deputātam var izslēgt mikrofonu vai pat aizliegt viņam piedalīties vienā vai vairākās plenārsēdēs. Taču tas neliedz deputātiem melot: ne no Saeimas tribīnes, ne arī ārpus plenārsēžu zāles. Tagadējā šīs komisijas vadītāja Vineta Muizniece, kura ir arī Tautas partijas frakcijas priekšsēdētāja, stāsta, ka šobrīd viņas vadītā komisija tieši ar ētikas jautājumiem nodarbojas, kaut bieži vien ar tiem saskaras, jo šai komisijai jāizskata dažādu institūciju lūgumi izdot administratīvai sodīšanai kādu no Saeimas deputātiem. Viņa atzīst, ka norma Saeimas Kārtības rullī, kas iegrožo deputātu izrunāšanos plenārsēdē, "neatrisina jautājumu pēc būtības". Taču arī ētikas kodekss, viņasprāt, diez vai būtu brīnumzāles pret nepatiesas informācijas sniegšanu.

— Svarīgāk ir ne jau tas, ir vai nav ētikas kodekss, bet gan tas, kā mēs paši attiecamiem pret morāles normām, kā attiecamiem pašiem pret sevi un vēlētajiem. Ideāls būtu Saeimas deputātu sastāvs, kuram morālas dabas problēmas nekad nebūtu. Deputāta rīcībai vienmēr jābūt tādai, lai nerastos pat doma, ka būtu nepieciešams ētikas kodekss, kaut tas varbūt šķan paradokssāli.

Turpinājums 4. lpp.

Leona Bojāra "runas"

Turpinājums no 3. lpp.

Katrs nepatiesais vārds, ko deputāts pasaka, grauj visas sabiedrības uzticību Saeimai kā tādai. Tādos brīžos cilvēki domā nevis par to, kādu partiju šis deputāts pārstāv, bet gan to, ka viņš strādā parlamentā. Līdz ar to, ja deputāts, paužot viedokli, ir nekritisks pret sevi, viņš rīkojas pret visu Saeimu. Ja deputāta izteikumi ne ar ko nav pamatoti, tad viņš turklāt izrāda necieņu pret to auditoriju, kurā uzstājas.

Risināms ir ne tikai jautājums par deputāta runāto intervijās un tiekoties ar vēlētājiem, bet arī kultūras trūkums Saeimas debatēs, jo tās arī tiek izmantotas, lai stāstītu nepatiesus faktus, lai izteiktos par saviem kolēģiem, nevis par viņu izteikto viedokli.

Taču šobrīd nekas neliedz deputātiem melot?

— Jā, un, ja arī aizliegumu ieliktu Kārtības rullī, tas neko

nedotu, jo tad uzreiz būtu jāparedz īpaša atbildība par nepatiesības stāstīšanu. Taču tas nav iespējams, jo rullis nemēdz noteikt īpašas sankcijas, bet gan tikai Saeimas darbu.

Turklāt jau Satversmē ir noteikts, ka deputāts ir īpaši aizsargāts, lai arī kādu viedokli viņš paustu. Un patiesībā arī ar balsojumu pret Jāņa Ādamsona izdošanu kriminālvajāšanai Saeima ir pateikusi, ka deputāts drīkst melot un nav par to saucams pie atbildības.

Juridiskās komisijas un frakcijas "Tēvzemei un Brīvībai"/LNNK priekšsēdētāja vietnieks **Dzintars Rasnačs** uzskata, ka šajā gadījumā ir runa par deputāta profesionālo ētiku. Viņš atzina, ka šobrīd ir aktuāls jautājums par to, kā reglamentēt deputātu uzvedību ārpus Saeimas plenārsēdēm.

— Kārtības rullī vajadzētu būt atsaucei uz ētikas kodeksu, kurā pārklātos morāli ētiskais

un profesinālā godīguma aspekts. Šādu kodeksu vajadzētu izstrādāt Saeimas Mandātu un iesniegumu komisijai sadarbībā ar Juridisko biroju un komisiju. Un runa tad nebūtu tikai par plāpāšanu, bet arī, piemēram, par alkohola tirgošanu Saeimas kafejnīcās.

"Latvijas ceļa" deputāts **Kārlis Leiškalns**, jautāts, kā vērtē Bojāra rīcību un vai pret to nevajadzētu mēģināt vērsties, atbildēja:

— Patiesībā pēc viena zināma Saeimas balsojuma deputāts var muldēt, kas vien viņam prātā, apmelot, ko vien grib, izbradāt cita dvēseli un noslaucīt tajā kājas. Visu to deputāts Latvijā var darīt, jo parlaments viņam ir devis tādas tiesības un deputāts tiek sargāts ar veselu virkni Satversmes pantu. Esmu kategorisks šādas sistēmas nepiekritējs. Tāpēc es pats cenšos runādam nevienu neaizvainot un,

ja man emociju karstumā kaut kas tomēr "izskrējis", tad cenšos atvainoties.

Iet un vienkārši klukstēt, ka ministri saņem algu aploksnēs, tā patiesībā ir visas šīs valsts sistēmas graušana. Tie, kas paši nespēj neko, spēj tikai aprunāt citus cilvēkus. Parlaments ir runātais: te runāšana ir svarīga, taču ir jārūnā, pašam saprotot, par ko tu runā, un atbildot par katru savu vārdu. Brīvība uzliek atbildību: ja tu runā, ko gribi, tad arī atbildi par to.

Diemžēl ir daļa vēlētāju, kas vēlas dzirdēt šādas bojāriskas runas. Tā ir lumpenizētā un pauperizētā sabiedrības daļa, kam šādas runas patīk. Un mēs, deputāti, esam gatavi koķetēt ar šādiem vēlētājiem tikai ievēlēšanas dēļ. Nevienam jau nav bez grēka un kas ir, lai pirmais met to akmeni. Es uz Bojāru akmeni nemetīšu.

Māris Antonevičs
Ilze Kuzmina